gemeente Dalfsen

RAADSVOORSTEL
status: **B**

Agendapunt:	**17**
Onderwerp:	pMJP-convenant tot en met 2013
Commissie:	6 april 2009, nr. 6
Raadsvoorstel:	11 maart 2009, nr. 45
Portefeuillehouder :	mw. G. Laarman-Hemstede
Beleidsterrein:	gebiedsontwikkeling
Programma:	ruimtelijke ordening en volkshuisvesting
Ter inzage (o.m.) :	- PMJP-tabel (periode tot en met 2013) - Kaart TenneT-gebieden (compensatiemiddelen) - Inhoudelijk plan TenneT-compensatiemiddelen
Informant:	N. Lamers E. n.lamers@dalfsen.nl T. (0529) 48 83 91

Voorstel:

1. Kennisnemen van het proces en planning inzake het nieuwe pMJP-convenant voor de periode tot en met 2013 (bilateraal convenant provincie Overijssel en de gemeente Dalfsen).
2. Instemmen met de inhoudelijke prestaties opgenomen in het pMJP-convenant tot en met 2013
3. Instemmen dat wethouder Laarman, namens het college, het bilateraal convenant tussen provincie Overijssel en gemeente Dalfsen halverwege mei 2009 ondertekent (met voorbehoud van financiële goedkeuring gemeenteraad bij behandeling voorjaarsnota 2009)
4. Instemmen om de financiële consequenties (aanvullend krediet) mee te nemen bij het opstellen van en de behandeling van de voorjaarsnota 2009 (budgetrecht gemeenteraad)

Inleiding:

Het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG) is een landelijke financieringsstructuur voor ontwikkelingen in het landelijk gebied. In het ILG zijn rijksbudgetten voor het landelijk gebied gebundeld en is het beheer van die budgetten overgedragen aan de provincies. De afspraken tussen het Rijk en de provincies zijn vastgelegd in prestatiecontracten. De basis voor het contract tussen het Rijk en de provincie Overijssel is het provinciaal Meerjarenprogramma (pMJP). In het pMJP zijn ambities voor het gehele landelijk gebied van de provincie Overijssel weergegeven; ambities van het Rijk, aangevuld met de ambities van de provincie Overijssel. Op haar beurt sluit de provincie Overijssel bilaterale convenanten af met gemeenten en waterschappen over het bereiken van een deel van de ambities (inzet en financiering).

Op 26 februari 2008 heeft de gemeente Dalfsen een pMJP-convenant met de provincie overijssel ondertekend, waarin prestaties voor het landelijk gebied zijn opgenomen voor de periode 2008 tot en met 2010. In de tweede helft van 2008 is gestart met de voorbereidingen voor een nieuw pMJP-convenant met prestaties voor de periode 2011 t/m 2013, ook zijn er enkele aanvullende prestaties opgenomen voor de periode tot en met 2010 (zie bijlage). Enerzijds zijn dit prestaties die nu rijp zijn voor een pMJP-afspraak (en dat bij ondertekening van het convenant 2008 t/m 2010 op 26 februari 2008 nog niet waren). Anderzijds doen zich extra subsidiemogelijkheden voor waar adequaat handelen gewenst is.

Bij het opstellen van het convenant voor de periode tot en met 2013 is rekening gehouden met ontwikkelingen die vanuit bestaand beleid voor de komende jaren worden voorgestaan (en waarvoor budget gereserveerd is) én ontwikkelingen die vanuit lopende trajecten om te komen tot nieuw beleid gewenst zijn. In de voorbereidingen voor het nieuwe pMJP-convenant is veelvuldig gerefereerd aan het budgetrecht van de gemeenteraden. Voor prestaties waarvoor nog geen budget beschikbaar is, is daarom een procesafspraak opgenomen.

Bij de behandeling van de voorjaarsnota 2009 weegt uw raad de financiële consequenties af, bij vaststelling van de begroting 2010 (november 2009) wordt duidelijk of de procesafspraken omgezet worden in werkelijke afspraken. Prestaties, inhoudelijk gekoppeld aan de toekomstige uitvoeringsparagraaf van het landschapsontwikkelingsplan (LOP), vormen hierop echter een uitzondering. Deze procesafspraken zullen worden meegenomen bij de besluitvorming betreffende het LOP, naar verwachting najaar 2009.De planning is erop gericht dat de provincie en de gemeenten uit het gebied NO-Overijssel het pMJP-convenant halverwege mei 2009 ondertekenen. Ook dan zal gerefereerd worden aan het budgetrecht van de gemeenteraden.

Op 15 november 2008 heeft uw raad kennis genomen van de actualisatie van bestaande pMJP-afspraken (2007 en 2008 t/m 2010) en over de voorbereiding voor het nieuwe pMJP-convenant. In voorgenoemd document staat vermeld dat een aanvullend advies zou worden opgesteld waarin een volledig beeld zou worden gegeven over de inhoud van het te ondertekenen pMJP-convenant en dat het aanvullende advies als mededeling aan de leden van de gemeenteraad zou worden aangeboden.

In de vergadering van het college van Burgemeester en Wethouders op 10 maart 2009 is een aanvullend advies over het pMJP-convenant voor de periode tot en met 2013 aan de orde gekomen. Het college onderschrijft de kansen voor het landelijk gebied (waaronder de procesafspraken) en wil graag in een raadscommissie in april 2009 de inhoudelijke prestaties met u bespreken. Zodoende is voorliggend voorstel geagendeerd voor een vergadering van de raadscommissie. Voorliggend voorstel zal niet worden doorgeleid naar de raadsvergadering van 20 april 2009. Zoals eerder aangegeven zal de finale afweging volgen bij de behandeling van de voorjaarsnota 2009.

Kortom: om provinciale subsidies voor de gemeente Dalfsen veilig te stellen, zijn vooruitlopend op het beschikbaar komen van gemeentelijke co-financiering al wel reserveringen voor de gemeente Dalfsen gemaakt binnen het provinciaal budget. Pas bij het beschikbaar komen van aanvullend budget bij de behandeling van de voorjaarsnota 2009 (en vaststelling van de begroting 2010) wordt duidelijk of deze reserveringen gehandhaaft blijven.

Beleidskader en rol gemeente:
Het pMJP kent zes programmalijnen:
- Perspectiefvolle landbouw (veelal ondernemersregelingen)
- Behoud en versterking van de kwaliteit van natuur en (cultuur)landschap
- Economische vitaliteit
- Versterking sociale vitaliteit en leefbaarheid
- Veerkrachtig watersysteem
- Algemeen (proceskosten)

Het uitvoeringsbesluit subsidies (UBS) is voor de provincie Overijssel het toetsingsinstrument. Het UBS vormt daarmee de subsidievoorwaarden. Uitgaande van de mogelijkheden vanuit het UBS enerzijds en de ontwikkelingen voortkomend uit bestaand gemeentelijk beleid (o.a. nota recreatie en toerisme, waterplan) en kijkend naar ontwikkelingen die vanuit lopende trajecten gewenst zijn anderzijds, is vanuit verschillende beleidsvelden input geleverd.

Extra subsidiemogelijkheden
In vergelijking met eerdere pMJP-convenanten hebben twee ruimtelijke ontwikkelingen/ programma's vanwege hun financiële mogelijkheden een plaats gekregen in het pMJP-convenant. Deze middelen worden ingezet als extra/additionele financiering van pMJP-doelen. Zodoende zijn deze middelen in het pMJP-convenant opgenomen onder de kop 'derden' en niet onder 'provinciale bijdrage' (daar staat sec de pMJP-bijdrage).

TenneT
In de omgevingsplannen van de provincies Overijssel en Drenthe staat dat de hoogspanningslijn Hoogeveen-Zwolle uiterlijk 2010 wordt afgebroken.Toch hebben het ministerie van Economische Zaken, de landelijke netbeheerder TenneT en de provincies Groningen, Drenthe en Overijssel in december 2007 een onderhandelingsakkoord over de instandhouding van de hoogspanningslijn Hoogeveen – Zwolle gesloten. Door de hoogspanningslijn te handhaven, kan de komende jaren landelijk voldoende netcapaciteit (transportcapaciteit) worden gegarandeerd. Dit is noodzakelijk gezien de enorme opkomst van kleinschalige groene energie en een groeiende vraag naar energie in algemene zin. Ter compensatie is afgesproken dat TenneT € 4 miljoen beschikbaar stelt ter versterking van natuur-en landschapswaarden op Overijssels grondgebied (gemeenten Dalfsen, Staphorst en Hardenberg).

De lokale overheden zijn niet betrokken bij de besluitvorming over het wel/niet handhaven van de hoogspanningslijn. Ook de concrete invulling van de compensatiemiddelen (programmalijnen en financieringssystematiek) is zonder tussenkomst van de gemeenten overeengekomen. In het ambtelijk aanjaagteam en het bestuurlijk gebiedsoverleg Noordoost-Overijssel heeft de gemeente Dalfsen, evenals de gemeenten Hardenberg en Staphorst, aangegeven het te betreuren niet eerder inhoudelijk betrokken te zijn.

Onderverdeling
De compensatiemiddelen voor Overijssel zijn als volgt onderverdeeld: € 2 miljoen voor natuurwaarden en € 2 miljoen voor landschapswaarden/cultuurhistorie. De gelden zijn nadrukkelijk bedoeld als extra impuls voor het gebied, projecten dienen uiterlijk 2011 gerealiseerd te zijn.
Voor landschapswaarden/ cultuurhistorie wordt aansluiting gezocht met de pMJP-doelen 'Groene en Blauwe Diensten', 'Streekeigen Huis en Erf', 'Kwaliteit cultuurlandschap en 'Reanimatie Cultureel Agrarisch Erfgoed'.
Financieringssystematiek
25% gemeentelijke bijdrage
75% financiering anders dan gemeentelijke bijdrage (25% pMJP en 50% TenneT)
Inhoudelijk uitgangspunt
De gemeente Dalfsen kan alleen TenneT-middelen ontvangen voor prestaties gekoppeld aan landschapswaarden/cultuurhistorie en dus niet voor natuurprestaties (deze middelen zijn voorbehouden aan het Reestdal).
TenneT-gebieden
De compensatiemiddelen moeten besteed worden aan prestaties, die een duidelijke link met de omgeving van de hoogspanningslijn én pMJP-doelen hebben. Binnen de gemeente Dalfsen zijn er drie gebieden waar de TenneT-middelen ingezet mogen worden. Er is ambtelijk gekozen in te zetten op 'landschapsverbetering Ruitenveen', al behoudt de gemeente Dalfsen de mogelijkheid middelen in de andere twee gebieden in te zetten (zie pMJP-tabel; prestaties onder cluster TenneT-gebied en specifieke bijlagen over TenneT).

Aangezien de gemeenten Staphorst en Hardenberg in de huidige begroting over voldoende middelen voor landschap en natuur beschikken om de TenneT-compensatiemiddelen veilig te kunnen stellen, heeft de gemeente Dalfsen afgedwongen dat de middelen voor landschap/cultuurhistorie evenredig verdeeld worden over de drie gemeenten (procesafspraak in pMJP-convenant). Deze afspraak komt echter te vervallen als de gemeente Dalfsen bij behandeling van de voorjaarsnota 2009 (en dus in de begroting voor het jaar 2010 en 2011) geen reserveringen voor deze TenneT-prestaties heeft opgenomen. Zodoende zal de financiële kant van deze landschappelijke prestaties worden meegenomen bij de behandeling van de voorjaarsnota 2009 en kan niet gewacht worden tot de behandeling van het landschapsontwikkelingsplan (najaar 2009).

Ruimte voor de Vecht
Het programma 'Ruimte voor de Vecht' is één van de speerpunten uit het coalitieakkoord van de provincie Overijssel en maakt tevens deel uit van de Dynamische InvesteringsAgenda van de provincie Overijssel. De kern van de opgave is het waarborgen van de waterveiligheid en het sociaal-economisch versterken van het Vechtdal. Door de bescherming tegen water met doelen op het gebied van natuur, landschap, mobiliteit, recreatie, toerisme, bebouwing en cultuurhistorie te verweven, kan de ruimtelijke ontwikkeling op een hoger plan getild worden.

Het programma Ruimte voor de Vecht heeft een aparte paragraaf in het UBS. Als een financiële bijdrage vanuit het pMJP op een bepaald punt uitblijft, kan vanuit het programma Ruimte voor de Vecht (als de waarde van een prestatie voldoende aansluit bij de statements van Ruimte voor de Vecht) toch een subsidie worden verleend. Er zijn overleggen gaande om prestaties, die niet voldoende aansluiten bij het pMJP-kader, toch gesubsidieerd te krijgen vanuit programma Ruimte voor de Vecht. Dit zal verder beslag krijgen in de (jaarlijkse) uitvoeringsovereenkomsten van het programma Ruimte voor de Vecht.

Alternatieven
n.v.t.

Financieel kader:
Aanvullend krediet noodzakelijk

De prestaties, opgenomen in het convenant, zijn ontwikkelingen die vanuit bestaand beleid voor de komende jaren wordt voorgestaan óf ontwikkelingen die vanuit lopende trajecten om te komen tot nieuw beleid gewenst zijn. Vanuit de gemeentelijke ambitie is gekeken of de provincie Overijssel bereid is de prestaties financieel te ondersteunen om de ontwikkelingen te versnellen en dynamischer te maken. In totaal ontvangt de gemeente bij ondertekening van het bilateraal convenant de komende jaren in totaal **€ 1.498.975,-** (€ 838.975- *provincie* + € 660.000,- *TenneT*) aan subsidie voor de uitvoering van de prestaties (de feitelijke beschikking wordt per jaarschijf afgegeven). De gemeente Dalfsen zal in dat geval co-financiering ten hoogte van € 813.975,- moeten bijdragen.

In het nieuwe pMJP-convenant worden meerjarig afspraken (tot en met 2013) gemaakt. Budgethouders zijn geconsulteerd met betrekking tot de financiële consequenties. In sommige gevallen is vanuit een beleidsplan budget beschikbaar (bijv. waterplan of GVVP) of is een investering specifiek meegenomen in de begroting:
- Aanleg fietspad Wolfshaardijk westzijde: GVVP (€ 55.000,-)
- Aanleg wandelnetwerk: investering begroting 2009 (€ 80.000,-)
- MFV (aanvullende subsidieaanvraag Hoonhorst en Middengebied): Grote projecten (€ 75.000,-)
- Onderzoek verdroging Leemcule: Waterplan (€ 4.500,-)

Totaal beschikbaar budget: € 214.500,- .
Met deze middelen is voor bovenstaande prestaties voldaan aan de voorwaarde van gemeentelijke co-financiering.

In de overige gevallen zijn er nog geen middelen gereserveerd. Gezien het maatschappelijk belang van de ontwikkelingen en de financiële meevaller door het verkrijgen van provinciale subsidies zijn voor deze prestaties procesafspraken gemaakt. De provincie Overijssel stelt vertrouwen in de inzet van de gemeente Dalfsen om zich hard te maken voldoende financiering te regelen. Dit zal vorm krijgen bij de behandeling van de voorjaarsnota 2009 (€ 330.000,-) en bij de afzonderlijke behandeling van beleidskeuzes met betrekking tot het landschapsontwikkelingsplan (LOP) in het najaar van 2009 (€ 269.475,-). Totaal aanvullend krediet is dan € 599.475,-

Communicatie:
- 11 maart 2009: vergadering bestuurlijk gebiedsoverleg --> bespreking gebiedsprogramma, inclusief gemeentelijke pMJP-tabellen
- Mei 2009: ondertekening pMJP-convenant door wethouder Laarman
- Juni 2009: behandeling voorjaarsnota 2009
- November 2009: vaststellen begroting 2010

Een afschrift van het ondertekend convenant en de daarop volgende subsidiebeschikking van de provincie Overijssel zal zo spoedig mogelijk aan uw raad worden aangeboden.
Naar verwachting ontvangen de gemeenten de subsidiebeschikking voor de zomervakantie.

Bij de behandeling van de voorjaarsnota 2009 zullen de financiële consequenties (aanvullend krediet) worden opgevoerd.

Burgemeester en wethouders van Dalfsen,

de burgemeester,	de secretaris-directeur,
L.V. Elfers	drs. H. Zwart